

Văn bản Chính sách

Triển khai Hạ tầng Xanh BGI (Blue-Green Infrastructure) tại Việt Nam

► Giới thiệu

Ngày càng có nhiều công ty Việt Nam, và các công ty châu Âu và quốc tế tham gia sản xuất và vận hành tại Việt Nam bày tỏ mối quan ngại sâu sắc về tình trạng môi trường đô thị. Họ đặc biệt cảnh giác với các vấn đề như tình trạng ô nhiễm không khí và sức nóng đô thị sẽ gây ra các mối đe dọa đối với sức khỏe cộng đồng, tình trạng suy giảm đa dạng sinh học đang diễn ra và sự suy giảm chất lượng cuộc sống ở các trung tâm đô thị.

Trong khuôn khổ của Tiểu ban Phát triển Xanh thuộc Hiệp hội Doanh nghiệp châu Âu tại Việt Nam (EuroCham), một nhóm các doanh nghiệp đã hợp tác xây dựng văn bản chính sách và bộ khuyến nghị, với mục đích hỗ trợ mang tính xây dựng cho Chính phủ Việt Nam trong nỗ lực giúp đất nước hướng tới một tương lai với sức khỏe cải thiện, trung hòa carbon và có tính bền vững lâu dài.

Văn bản này được xây dựng nhằm mục đích phác thảo cơ sở lý luận, mục tiêu, hành động cần thiết, thách thức và các bước ban đầu để triển khai Hạ tầng Xanh BGI (Blue-Green Infrastructure) tại Việt Nam. Hạ tầng Xanh BGI đề cập đến cách tiếp cận chiến lược, kết hợp các kỹ thuật quản lý nước với không gian xanh tự nhiên và nhân tạo, từ đó tăng cường tính bền vững liên quan đến vấn đề về nước, giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu và cải thiện điều kiện sống tổng thể của đô thị. Những rủi ro mà Việt Nam phải đối mặt trước biến đổi khí hậu, cùng với tốc độ đô thị hóa nhanh chóng, đòi hỏi Việt Nam cần phải tích hợp Hạ tầng Xanh BGI vào quy hoạch và phát triển đô thị.

► Cơ sở lý luận và Mục tiêu

Việt Nam đang phải đối mặt với những thách thức ngày càng tăng do biến đổi khí hậu, bao gồm tình trạng mực nước biển dâng cao, các hiện tượng khí hậu cực đoan và ngập lụt đô thị.

Việc triển khai Hạ tầng Xanh ở Việt Nam mang lại cơ hội lớn để giải quyết các tác động của biến đổi khí hậu, tăng cường quản lý nước và cải thiện chất lượng cuộc sống ở đô thị. Bằng cách thực hiện các hành động mang tính chiến lược, thúc đẩy quan hệ đối tác và lồng ghép các nguyên tắc xanh vào các khung chính sách, Việt Nam có thể mở đường cho việc phát triển các thành phố sôi động, bền vững và có khả năng chống chịu, mang lại lợi ích cho cả thế hệ hiện tại và tương lai.

Việc tích hợp Hạ tầng Xanh BGI phù hợp với cam kết của nhà nước về phát triển bền vững và các mục tiêu của Thỏa thuận Paris về biến đổi khí hậu. Mục tiêu chính của văn bản chính sách này bao gồm:

Khả năng chống chịu với biến đổi khí hậu: Tăng cường khả năng chống chịu và phục hồi của các khu đô thị trước các tác động của biến đổi khí hậu, chẳng hạn như lũ lụt và sóng nhiệt, bằng cách thực hiện kết hợp các giải pháp xanh.

Quản lý nước: Cải thiện chất lượng nước, giảm ngập lụt đô thị và tăng cường quản lý tài nguyên nước thông qua việc tích hợp các hệ thống nước tự nhiên và nhân tạo.

Đa dạng sinh học và chất lượng cuộc sống: Tạo không gian xanh thúc đẩy đa dạng sinh học, cung cấp các khu vực giải trí và cải thiện điều kiện sống chung của đô thị.

Phát triển đô thị bền vững: Đảm bảo tăng trưởng đô thị cân bằng với bảo vệ môi trường, từ đó xây dựng các thành phố trở nên bền vững, hiệu quả và hấp dẫn hơn.

▶ Hành động cần thiết

Để triển khai thành công Hạ tầng Xanh BGI ở Việt Nam, sau đây là các hành động then chốt được khuyến nghị:

- Xây dựng khung chính sách quốc gia toàn diện trong đó yêu cầu tích hợp Hạ tầng xanh BGI vào quá trình phát triển và quy hoạch đô thị.
- Đầu tư các chương trình đào tạo nhằm nâng cao năng lực kỹ thuật cho các nhà quy hoạch đô thị, kỹ sư, kiến trúc sư cảnh quan trong thiết kế và triển khai giải pháp xanh.
- Cho phép có sự tham gia của cộng đồng địa phương, các tổ chức phi chính phủ và các bên liên quan trong việc lập kế hoạch và thực hiện các dự án xanh nhằm đảm bảo nhu cầu và mong muốn của họ được xem xét.
- Cung cấp các ưu đãi như giảm thuế hoặc có chế độ khen thưởng để khuyến khích các nhà phát triển tư nhân kết hợp các yếu tố xanh vào dự án của họ. Thiết lập các quy định yêu cầu

những dự án phát triển mới đảm bảo các yếu tố như mái nhà xanh, bề mặt thấm nước và các tính năng giữ nước.

- Tài trợ cho các sáng kiến nghiên cứu nhằm phát triển các giải pháp xanh dựa vào bối cảnh thực tiễn, và áp dụng các kinh nghiệm quốc tế tốt nhất sao cho phù hợp với điều kiện đô thị và khí hậu đặc thù của Việt Nam.

Thách thức

Việc triển khai Hạ tầng Xanh BGI ở Việt Nam tồn tại một số thách thức:

- Các bên liên quan, bao gồm cả các nhà hoạch định chính sách và công chúng, có thể còn nhiều điều chưa rõ về khái niệm và lợi ích của Hạ tầng Xanh BGI.
- Quá trình đô thị hóa nhanh chóng với quỹ đất hạn chế gây khó khăn cho việc phân bổ không gian cho các mảng xanh và tích trữ nước mưa.
- Việc triển khai Hạ tầng Xanh BGI đòi hỏi đầu tư ban đầu đáng kể, đây có thể là rào cản đối với các thành phố đang thiếu vốn.
- Duy trì Hạ tầng Xanh BGI và quản lý nước trong thời gian dài đòi hỏi phải có bảo trì thích hợp, điều này có thể gây áp lực cho ngân sách địa phương nếu không lập kế hoạch cẩn thận.

Lộ trình triển khai

Để bắt đầu triển khai Hạ tầng Xanh BGI, chúng tôi đề xuất các bước ban đầu như sau:

- Phát động các chiến dịch nâng cao nhận thức cộng đồng thông qua các phương tiện truyền thông, hội thảo và tổ chức giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của công dân về lợi ích của Hạ tầng Xanh BGI.
- Bên cạnh những dự án thí điểm hiện nay được quốc tế tài trợ, việc mở rộng quy mô và xác định thêm các thành phố hoặc khu vực lân cận nhằm thực hiện thí điểm cũng quan trọng. Những khu vực được chọn sẽ là khu vực thí nghiệm nhằm thể hiện và đánh giá tính hiệu quả của giải pháp Hạ tầng Xanh BGI. Tích hợp các nguyên tắc Hạ tầng Xanh BGI vào các chính sách và quy định phát triển đô thị hiện có ở cả cấp quốc gia và địa phương.

- Cung cấp các chương trình đào tạo cho các nhà quy hoạch đô thị, kỹ sư và các chuyên gia có liên quan về thiết kế và quản lý Hạ tầng Xanh BGI.
- Thúc đẩy sự hợp tác giữa các cơ quan chính phủ, các đơn vị thuộc khu vực tư nhân và các tổ chức phi chính phủ để tập hợp nguồn lực và kỹ năng chuyên môn.

Đại diện Hiệp hội Doanh nghiệp
châu Âu tại Việt Nam

Jean Jacques Bouflet
Phó Chủ tịch phụ trách Chính sách

Đại diện Tiểu ban Phát triển Xanh thuộc EuroCham

Frederick Raymundo
Contreras
Chủ tịch Tiểu ban Phát triển
Xanh thuộc EuroCham

Frank Pogade
Phó Chủ tịch Tiểu ban
Phát triển Xanh thuộc
EuroCham kiêm Trưởng
Nhóm Công tác về Nước